

» คู่มือการปฏิบัติงาน งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน »

นางสาวนวรรณ สุนจิตร

ตำแหน่ง นักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และส่วนเกี่ยวข้องกับของโรงเรียนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบกับเป็นแนวทางที่จะปฏิบัติต่อนักเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และส่งผลดีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้เกิดการจัดทำเอกสารฉบับนี้ ให้เกิดแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง อย่างเป็นรูปธรรม

นางสาวนวรรณ สุขจิตร
นักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สารบรรณ

เรื่อง	หน้า
1. งานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	1 - 5
2. ภาคผนวก	6 - 22

1. ชื่อกระบวนการงาน

งานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรและมีประสิทธิภาพ

2.2 เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์และสมรรถนะตามที่กำหนด

3. ขอบเขตของงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างครบวงจรได้มาตรฐาน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมพัฒนาและการส่งต่อ โดยมีกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมประชุมชั้นเรียน และ กิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา เป็นต้น

4. คำจำกัดความ

4.1 รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ข้อมูลด้านสุขภาพ ความสามารถพิเศษ ฯ

4.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การจัดกลุ่มนักเรียนตามฐานข้อมูลรายบุคคล เป็นกลุ่มปกติ กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มเสี่ยง

4.3 การจัดกิจกรรมป้องกัน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อนักเรียนกลุ่มปกติเพื่อป้องกันและสร้างความเข้มแข็ง เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันป้องกันความเสี่ยงของนักเรียน เช่น บ้านหลังเรียน

4.4 การจัดกิจกรรมแก้ปัญหา หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาด้านต่าง ๆ ตามสภาพปัญหา เช่น การระดมทุนเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กขาดแคลน การเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อนที่ปรึกษา

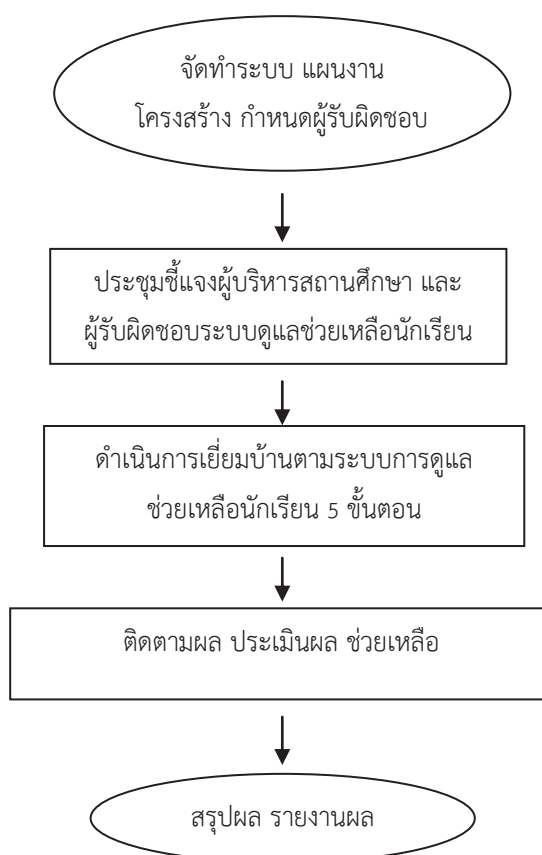
4.5 การจัดกิจกรรมพัฒนา หมายถึง กิจกรรมที่จัดเพื่อนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาตามศักยภาพ

4.6 การส่งต่อ หมายถึง กิจกรรมที่จัดเพื่อนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษหรือมีปัญหาเป็นพิเศษ ที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากหน่วยงาน หรือบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน เช่น จิตแพทย์ ศิลปิน ฯลฯ

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- 5.1 การจัดทำระบบ แผนงาน/โครงสร้าง และผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ที่ชัดเจน
- 5.2 ประชุมชี้แจงให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน
- 5.3 ดำเนินการเยี่ยมบ้านตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล
การคัดกรองนักเรียน การจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน และ
การส่งต่อ
- 5.4 ติดตาม ประเมินผล ให้การช่วยเหลือนักเรียนที่พบปัญหา
- 5.5 สรุปผล / รายงาน

6. Flow Chart การปฏิบัติงาน

7. แบบฟอร์มที่ใช้

7.1แบบบันทึกกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน

7.2 แบบคัดกรองนักเรียน S.D.Q

7.3 แบบรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

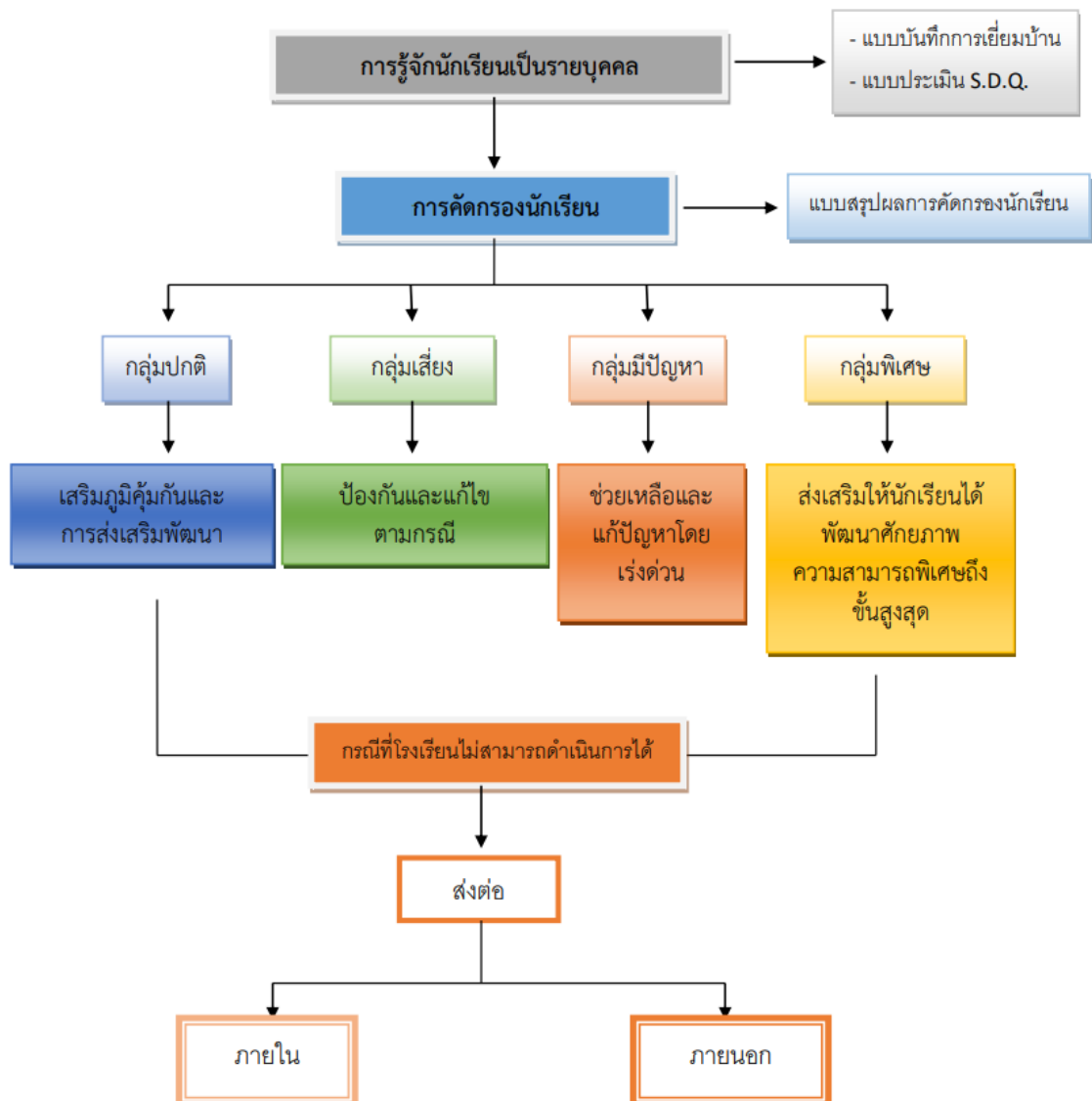
8. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

8.1 คู่มือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

8.2 แผนงานโครงการ ปฏิทินการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ

สถานศึกษา

กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

9. แบบฟอร์มสรุปมาตรฐานงาน

ชื่องาน		สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา		กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา	
วัตถุประสงค์ : งานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดมีการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
ลำดับที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ผู้รับผิดชอบ
1.		กำหนดโครงสร้าง กำหนดผู้รับผิดชอบ	เมษายน	มีโครงสร้างชัดเจน	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา
2.		ประชุมชี้แจงมอบนโยบาย	พฤษภาคม	-	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา
3.		ดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านตามระบบ ดแล 5 ขั้นตอน	มิถุนายน – กรกฎาคม	-	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา/ ครู / โรงเรียน
4.		ติดตามผล ประเมินผล	สิงหาคม	-	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา
5.		สรุปผล / รายงานผล	สิงหาคม	มีแบบรายงานสรุปผล	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา

อธิบายสัญลักษณ์ผังขั้นตอน จุดเริ่มต้นหรือสิ้นสุดกระบวนการงาน กิจกรรมงานหรือการปฏิบัติ การตัดสินใจ ทิศทางหรือการเคลื่อนไหวของงาน จุดเชื่อมต่อระหว่างหน้าถ้าไม่จบภายใน 1 หน้า

ภาคผนวก

แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน

ข้อมูลเบื้องต้น

ชื่อ (ค.ช./ค.ญ./นาย/น.ส.).....สกุล.....ชั้น...../.....เลขที่.....

ชื่อผู้ปกครอง (นาย/นาง/น.ส.).....สกุล.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....ชื่อหมู่บ้าน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ผู้ปกครองเกี่ยวข้องกับนักเรียน ☐ บิดา ☐ มารดา ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

สถานที่อยู่อาศัย ☐ บ้านส่วนตัว ☐ บ้านเช่า ☐ แฟลต ☐ วัด ☐ หอพัก

☐ บ้านญาติ ☐ บ้านตนเอง (ที่ดินเช่า) ☐ ห้องเช่า

☐ บ้านพักคนงาน ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

ลักษณะของที่อยู่ ☐ อาคารพาณิชย์ ☐ บ้านไม้ชั้นเดียว ☐ บ้านครึ่งตึกครึ่งไม้

☐ ตึกชั้นเดียว ☐ บ้านไม้สองชั้น ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

ข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนเมื่ออยู่ที่บ้าน

พฤติกรรมที่ดี.....

พฤติกรรมที่ต้องปรับปรุง.....

ปัญหา / แนวทางการแก้ปัญหาร่วมกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครอง.....

สิ่งที่นักเรียนควรพัฒนาอย่างเร่งด่วนคือ.....

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ชื่อ-สกุลผู้ให้สัมภาษณ์ (นาย/นาง/น.ส.).....

ชื่อ-สกุลผู้สัมภาษณ์ (นาย/นาง/น.ส.).....

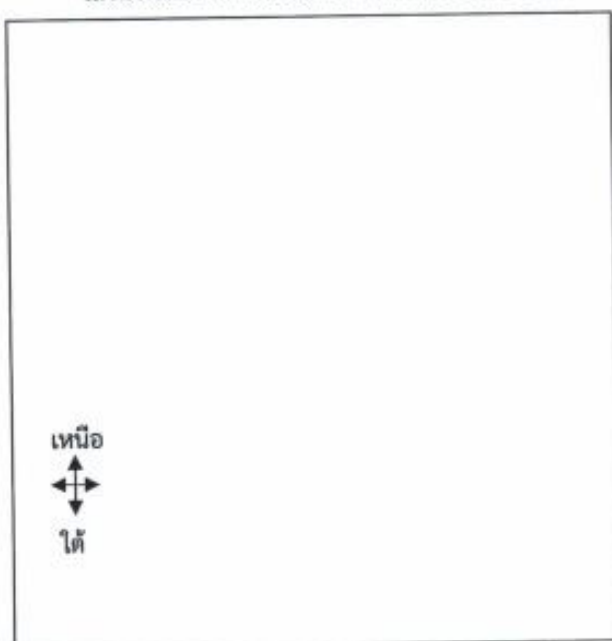
วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์...../...../.....

วัตถุประสงค์ – เพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ ในครอบครัวของนักเรียน

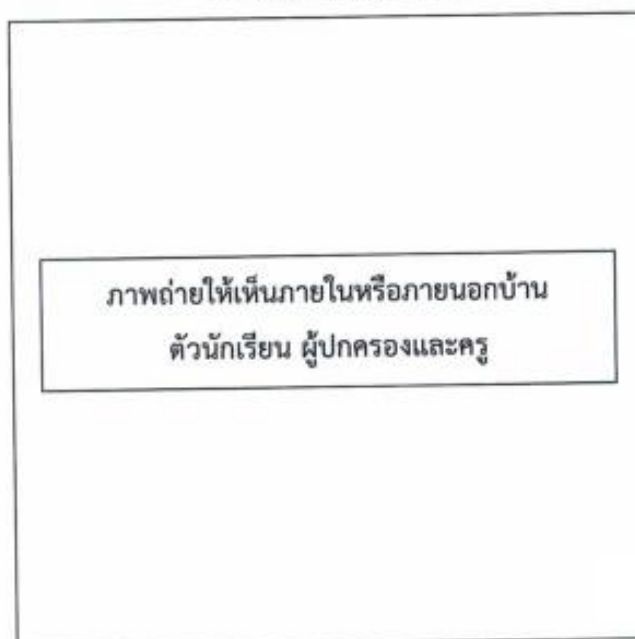
1. นักเรียนมีพี่น้องรวม.....คน เพศชาย.....คน เพศหญิง.....คน นักเรียนเป็นบุตรคนที่.....
2. นักเรียนมีความสัมพันธ์กับพี่น้องอย่างไร.....
3. ที่บ้านมีใครที่รักและเอาใจใส่นักเรียนบ้าง.....
4. นักเรียนรักและไว้วางใจกับใครในบ้านเป็นพิเศษ.....
5. นักเรียนไม่ชอบพูดคุยกับใครในบ้าน.....

6. สมาชิกในบ้านพบกันพร้อมหน้าเวลาใด.....
7. เมื่อมีเวลาว่าง นักเรียนใช้เวลาว่างทำอะไร.....
8. ผู้ปกครองใช้วิธีลงโทษนักเรียนด้วยวิธีใด.....
ผู้ปกครองให้รางวัลนักเรียนอย่างไร.....
9. ผู้ปกครองมีเกณฑ์อย่างไรในการพิจารณาการคบเพื่อนของนักเรียน.....
10. นักเรียนมีส่วนช่วยในการทำงานบ้านอย่างไรบ้าง.....
และมีความรับผิดชอบต่องานมากน้อยเพียงใด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ ไม่มี
11. ผู้ปกครองวางแผนเกี่ยวกับอนาคตของนักเรียนอย่างไร.....
12. ผู้ปกครองพบว่านักเรียนมีความสนใจอะไรเป็นพิเศษ.....
13. นักเรียนได้รับเงินค่าใช้จ่าจาก..... เป็นเงิน.....บาท/วัน/สัปดาห์/เดือน
14. ปัญหาเร่งด่วนที่ผู้ปกครองต้องการให้ช่วย คือ
15. บันทึกข้อมูลเพิ่มเติม.....

แผนที่แสดงการเดินทางจากโรงเรียนไปบ้าน

ภาพถ่ายการเยี่ยมบ้าน

(ลงชื่อ).....ผู้ปกครอง

(.....)

วันที่.....เดือน.....ปี

ลงชื่อ.....ผู้เยี่ยมบ้าน

(.....)

วันที่.....เดือน.....ปี

หมายเหตุ ผู้เยี่ยมบ้านควรสรุปผลการเยี่ยมบ้านทุกครั้ง (ระบุปัญหาหรือสิ่งที่ควรช่วยเหลือ)

ตัวอย่างแบบฟอร์มการเขียน โครงการ

1. ชื่อโครงการครบองค์ประกอบ: 1) กิจกรรม 2) กลุ่มเป้าหมาย
3) หน่วยงาน 2. สะท้อนหลักการและเหตุผล /สารสนเทศ/นโยบาย

โครงการ

สนองยุทธศาสตร์

แผนงาน

กลุ่มที่รับผิดชอบ

ผู้บริหารโครงการ นาย..... , นาย.....

ผู้รับผิดชอบ นาง..... โทรศัพท์

ลักษณะโครงการ () ใหม่ (✓) ต่อเนื่อง

ระยะเวลาดำเนินการ

หัวหน้าหน่วยงาน/รอง/ผอ.กลุ่ม ฯ

โครงการแก้ปัญหา

ระบุระยะเวลาจริง:
ประเมินตามเวลาจริง

1. หลักการและเหตุผล

เหตุผลโครงการมี ข้อมูล/สารสนเทศ/นโยบายรองรับ

2. วัตถุประสงค์

กำหนดสิ่งพึงประสงค์จากเหตุผล สารสนเทศของโครงการ

2.1 เพื่อ.....

2.2 เพื่อ.....

2.3 เพื่อ.....

3. เป้าหมาย

เป้าหมายวิเคราะห์มาจากวัตถุประสงค์แต่ละข้อ

3.1. ด้านปริมาณ

กลุ่มเป้าหมาย

สิ่งที่ต้องประเมิน

ทิศทางความสำเร็จ

3.1.1

ตอบวัตถุประสงค์ข้อ.....

3.1.2

ตอบวัตถุประสงค์ข้อ.....

3.2. ด้านคุณภาพ

2.2.1

???

ตอบวัตถุประสงค์ข้อ.....

ตอบวัตถุประสงค์ข้อ.....

บอกช่วงเวลาที่ปฏิบัติงานจริงชัดเจน

4. กิจกรรมและปฏิทินการปฏิบัติงาน

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1.	มิถุนายน 2561	นาง.....
2.		นางสาว.....
3.		
	P	

พบกลยุทธ์ในการพัฒนา**

4. 5.		นาย..... นาย..... นาง..... และคณะ
6. 7.		นาย..... นาย..... นาง..... นางสาว.....
8. 9. 10.		นาง..... และคณะ

เป้าหมายกำหนดกิจกรรม:กิจกรรมภายในสอครบเป้าหมายทุกข้อ

สรุป/รายงานสะท้อนความเข้าใจ / ประโยชน์/ สัมผัส ๑

5. งบประมาณ จำนวน บาท

แหล่งงบประมาณ () งบจัดการศึกษาตามภารกิจ จำนวน บาท

() งบบริหารสำนักงาน จำนวน บาท

(✓)จำนวน บาท

แยกเป็น

- ค่าตอบแทน บาท

- ค่าใช้สอย บาท

- ค่าวัสดุ บาท

นำกิจกรรมการปฏิบัติงานมา
วางแล้วกำหนดรายละเอียด
งบประมาณที่ใช้แต่ละกิจกรรม

โดยมีรายละเอียดการใช้งบประมาณดังนี้ (ขอตัวจ่ายทุกรายการตามที่จ่ายจริง)

กิจกรรม/รายละเอียด	งบประมาณ	หมวดรายจ่าย		
		ตอบแทน	ใช้สอย	วัสดุ
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.	*	*	*	*
7.	*	*	*	
8.				
9.	*	*	*	
10.				
รวมงบประมาณ	58,000	5,400	25,340	27,260

กิจกรรมสะท้อนงบหรือออก
งบประมาณที่ขอใช้

หมายเหตุ **

1. ตัวชี้วัด/บ่งชี้แบบไม่มีทิศทาง
และมีทิศทาง

1. นำเป้าหมายทุกข้อมากำหนด
2. กำหนดค่าเป้าหมายจากเป้าหมายโดยมีฐานข้อมูล
สารสนเทศหรืออ้างอิงเกณฑ์ตามหลักวิชาการ

6. การประเมินผล

ตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จ	เป้าหมาย เลือก ประเมิน	วิธีการวัดและ ประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้วัด
1.			-
2.			-
3.			-
4.			-

การประเมินผลโครงการ

กรณีไม่จัดทำเป็นผลงานวิชาการเผยแพร่ไม่ต้องประเมินก็ได้

ช่วงที่ 1 ประเมินก่อนดำเนินโครงการ

ช่วงที่ 2 ประเมินระหว่างดำเนินโครงการ

ช่วงที่ 3 (1) ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์

3.1 การประเมินผลผลิต

3.1.1.

3.1.2

3.2 การประเมินผลลัพธ์

3.2.1

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็น Indirect Expect outcome

2. ไม่ซ้ำซ้อนกับวัตถุประสงค์โครงการ

7.1

7.2

(ลงชื่อ)

ผู้เสนอโครงการ

(ลงชื่อ)

ผู้เห็นชอบโครงการ

(.....)

(.....)

.....

.....

(ลงชื่อ)

ผู้อนุมัติโครงการ

(.....)

.....

มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา

สาเหตุ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ๑. การล่วงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ	๑.แต่งตั้งกรรมการเฝ้าระวังป้องกันนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสถานที่จุดเสี่ยง โดยเฉพาะห้องเรียน ห้องน้ำ ๒.ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ๓.จัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ๔.ใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ๕.มาตรการป้องกันควรได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการสอดส่องเฝ้าระวังร่วมกัน เพราะบางครั้งเหตุอาจเกิดจากบุคลากรของสถานศึกษาเอง ๖.ให้ผู้รับผิดชอบรายงานตามลำดับขั้น ๗.นำนักเรียนเข้าสู่การช่วยเหลือ โดยมีครูดูแลติดตามอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ๘.ประสานงานผู้ปกครองเพื่อให้ความช่วยเหลือดูแล ๙.ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น บ้านพักเด็กและครอบครัว สถานีตำรวจ พมจ. เป็นต้น	๑.ผู้บริหารโรงเรียน ๒.ครูประจำชั้น ๓.ผู้ปกครอง ๔.ชุมชน ๕.เจ้าหน้าที่ตำรวจ
๒.การทำร้ายตัวเองและการฆ่าตัวตาย	๑.จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพโดยมอบหมายครูประจำชั้น สังเกตพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล ๒.จัดทำระบบเครือข่ายระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน สถานศึกษาเพื่อการสื่อสารและสานสัมพันธ์ร่วมมือป้องกันแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน ๓.จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทรและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ๔.จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างหลากหลาย ๕.ประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญ ให้คำปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ ๖.ประสานพ่อแม่ ผู้ปกครองทันที เมื่อเกิดปัญหา เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยวิธีการต่าง ๆ	๑.ผู้บริหารโรงเรียน ๒.ครูประจำชั้น ๓.ผู้ปกครอง ๔.ชุมชน

สาเหตุ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
๓.สารเสพติด	๑.จัดกิจกรรมเสริมทักษะชีวิต เพื่อสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นคุณค่าแห่งตน ๒.จัดทำระบบเครือข่ายระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน สถานศึกษา เพื่อการสื่อสารและสานสัมพันธ์ร่วมมือป้องกันแก้ไขปัญหากับพฤติกรรมนักเรียน ๓.จัดกิจกรรมให้นักเรียนแสดงออกตามความสามารถที่ถูกต้อง เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา เป็นต้น ๔.จัดกลุ่มเฝ้าระวังโดยอาศัยเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ๕.จัดการอบรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียน ๖.ให้ความรู้แก่นักเรียนในการเลือกชมสื่อต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ๗.จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ๘.ใช้มาตรการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ๙.แต่งตั้งผู้รับผิดชอบแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	๑.ผู้บริหาร โรงเรียน ๒.ครูประจำชั้น ๓.ผู้ปกครอง ๔.ชุมชน
๔.การอุปโภคบริโภค	๑.จัดให้มีชมรมคุ้มครองผู้บริโภคในสถานศึกษา(อย.น้อย)เพื่อตรวจสอบ คุณภาพและสารปนเปื้อนในอาหาร และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ๒.จัดทำป้ายนิเทศ และกิจกรรมรณรงค์ ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่อง อุปโภคบริโภคอย่างถูกสุขอนามัย ๓.จัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาด รักษาความเป็นระเบียบ เรียบร้อยภายในโรงอาหารของโรงเรียน ๔.จัดให้มีระบบกำจัดขยะ การบำบัดน้ำเสีย และจัดสร้างบ่อดักไขมัน ๕.ในกรณีเกิดอุบัติเหตุจากการอุปโภคบริโภคของนักเรียน ให้ ดำเนินการปฐมพยาบาลเบื้องต้นก่อนส่งต่อโรงพยาบาล ๖.ประสานแจ้งผู้ปกครองนักเรียนรับทราบเมื่อเกิดเหตุ ๗.จัดครูอนามัยอำนวยความสะดวกในการดูแลรักษาพยาบาล ร่วมกับผู้ปกครองเพื่อรับทราบข้อมูลนักเรียน	๑.ผู้บริหาร โรงเรียน ๒.ครูประจำชั้น ๓.ผู้ปกครอง ๔.ชุมชน ๕.นักเรียน

สาเหตุ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
๕.การทะเลาะวิวาท	๑.ดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ๒.จัดทำระบบเครือข่ายระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน สถานศึกษา เพื่อการสื่อสารและสานสัมพันธ์ร่วมมือป้องกันแก้ไขปัญหเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน ๓.จัดให้มีการหน่วยเคลื่อนที่เร็ว เพื่อเข้าระงับเหตุกรณีที่มีเหตุทะเลาะวิวาท โดยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๔.ประสานแจ้งผู้ปกครองนักเรียนผู้ก่อเหตุ ผู้ได้รับบาดเจ็บให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบและจัดเจ้าหน้าที่ดูแล โดยรายงานให้ผู้บังคับบัญชารับทราบตามลำดับ ๕.ประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อปพร. หรือ อปท.	๑.ผู้บริหาร โรงเรียน ๒.ครูประจำชั้น ๓.ผู้ปกครอง ๔.ชุมชน
๖.การถูกล่อลวงและลักพา	๑.จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหา เฉพาะหน้า การตัดสินใจ การให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง รวมไปถึงทักษะการป้องกันตัวเองให้พ้นจากการถูกล่อลวงและลักพา ๒.จัดระบบรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ จัดเวรยามเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา ๓.ประสานงานกับชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง ในการสอดส่องนักเรียนอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ ๔.ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ช่วยสอดส่องดูแลเพื่อป้องกันการถูกล่อลวงและลักพา ๕.ให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการล่อลวงและลักพา และวิธีการป้องกันให้นักเรียนทราบทุกระยะ ๖.ประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปกครอง เพื่อดำเนินการติดตามค้นหา ๗.ขอความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการแจ้งเบาะแส ๘.ประสานแจ้งผู้ปกครองนักเรียนรับทราบเมื่อเกิดเหตุ โดยรายงานให้ผู้บังคับบัญชารับทราบตามลำดับ	๑.ผู้บริหาร โรงเรียน ๒.ครูประจำชั้น ๓.ผู้ปกครอง ๔.ชุมชน

สาเหตุ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
๗.สื่อลามกอนาจาร	๑.ควบคุมดูแลการนำข้อมูลข่าวสารและสื่อบันเทิงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ไม่ให้เข้ามาเผยแพร่ในสถานศึกษา ๒.จัดทำหลักสูตรบูรณาการการสอนในเรื่องเพศศึกษา ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมที่ดี และเหมาะสมในทางสังคมให้กับนักเรียน ๓.จัดกิจกรรมและเสริมสร้างค่านิยม ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม ที่ดีงามให้กับนักเรียนเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ๔.ประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องในการตรวจตรา ควบคุมดูแล ตามแหล่งจำหน่ายและเผยแพร่ ๕.ดำเนินการตรวจค้นยึดสิ่งของและลงโทษ หากพบนักเรียนนำสื่อลามกอนาจารเข้ามาสถานศึกษา ติดต่อประสานงานผู้ปกครอง เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ๖.มอบครูประจำชั้น ติดตามและเฝ้าระวัง ภายหลังดำเนินการแก้ไขแล้ว เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะต่อไปมิให้เกิดขึ้น	๑.ผู้บริหาร โรงเรียน ๒.ครูประจำชั้น ๓.ผู้ปกครอง ๔.ชุมชน
๘.อบายมุข	๑.กำหนดให้สถานศึกษา เป็นเขตปลอดอบายมุขทุกประเภท ๒.จัดทำแผนผัง zoning เขตปลอดอบายมุขร่วมกับชุมชน ๓.จัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้และตระหนักโทษภัยและปัญหาอบายมุข ที่มีผลกระทบต่อการเรียนและความเป็นอยู่ของนักเรียน ๔.มอบหมายครูประจำชั้น ติดตามสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียน ในกลุ่มที่มีปัญหาและกลุ่มเสี่ยง ต้องรับดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในเบื้องต้น ๕.สำรวจแหล่งอบายมุขหรือแหล่งมั่วสุม โดยจัดทำเป็นข้อมูลแผนที่ตั้งเพื่อการประสานกับครูผู้รับผิดชอบ ผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๖.ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองช่วยกวดขันดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ทั้งการเรียน ค่าใช้จ่ายเงิน การใช้โทรศัพท์ การออกเที่ยวเตร่ หรือการทำกิจกรรมนอกบ้าน รวมทั้งการใช้สื่อเทคโนโลยีในครอบครัวไปในทางที่ไม่เหมาะสม ๗.จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนในการให้ข้อมูลข่าวสารและติดตามสอดส่องดูแลป้องกันไม่ให้นักเรียนไปมั่วสุมในแหล่งอบายมุขต่าง ๆ	๑.ผู้บริหาร โรงเรียน ๒.ครูประจำชั้น ๓.ผู้ปกครอง ๔.ชุมชน

สาเหตุ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
๙.พฤติกรรมชู้สาว	๑.ให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการวางตัวคบเพื่อนต่างเพศ และจัดการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษา ๒.มอบหมายครูประจำชั้น ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ๓.จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยไม่มีมุมอับ อันจะส่งผลต่อพฤติกรรมในทางที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ๔.กำกับติดตามดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของครูเวรประจำวัน ๕.สร้างเครือข่ายประสานความร่วมมือระหว่างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนและโรงเรียนในการแจ้งเบาะแส ๖.เมื่อนักเรียนประสบปัญหาให้สถานศึกษามอบหมายผู้รับผิดชอบสืบหาข้อเท็จจริงและดำเนินการแก้ไข ในกรณีที่เป็นปัญหาร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชารายงานตามลำดับขั้นตอน ๗.ประสานงานเชิญผู้ปกครองมารับทราบปัญหา และร่วมมือช่วยกันแก้ไขปัญหา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม ๘.ติดตาม กำกับ ดูแลนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม	๑.ผู้บริหารโรงเรียน ๒.ครูประจำชั้น ๓.ผู้ปกครอง ๔.ชุมชน ๕.นักเรียน
๑๐.อินเทอร์เน็ตและเกม	๑.ให้ความรู้แก่นักเรียนในการเลือกบริโภคข้อมูลข่าวสาร ภัยจากสื่ออินเทอร์เน็ต ๒.จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสนใจหรือสร้างแรงจูงใจในการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต อย่างสร้างสรรค์ ๓.ประสานความร่วมมือ ผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการป้องกัน กวดขัน ดูแล ตามแหล่งสถานบันเทิง ร้านอินเทอร์เน็ต ร้านเกม เป็นต้น ๔.ครูฝ่ายปกครองและครูที่ปรึกษากำกับ ติดตาม การมาเรียนของนักเรียนและประสานกับผู้ปกครองในการเดินทางไป – กลับระหว่างบ้านและโรงเรียน ๕.จัดให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่นักเรียนในช่วงเวลาที่เหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน และให้ครูควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ๖.ดำเนินการนำกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงมาอบรมให้ความรู้ในเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ต ๗.จัดอาสาสมัครนักเรียนคอยตรวจสอบการใช้อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ต่างๆ	๑.ผู้บริหารโรงเรียน ๒.ครูประจำชั้น ๓.ผู้ปกครอง ๔.ชุมชน ๕.นักเรียน

สาเหตุ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
ด้านสุขภาพอนามัย ของนักเรียน	๑.สร้างองค์ความรู้ให้แก่ครู และบุคลากร ในเรื่องแนวทางการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน การป้องกันมลภาวะจากสิ่งแวดล้อม การป้องกันไม่ให้เกิดโรคต่าง ๆ ให้ระบาดมากขึ้น ๒.จัดทำมาตรการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษา ๓.แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานให้ชัดเจน ๔.ตรวจสุขภาพนักเรียนอย่างน้อยปีละครั้ง ประสานงานกับโรงพยาบาลเพื่อดูแลนักเรียนที่มีร่างกายอ่อนแออย่างใกล้ชิด ๕.ปิดสถานศึกษาเมื่อมีโรคระบาดหรือได้รับผลกระทบจากสารพิษ ๖.แจ้งผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นในกรณีมีโรคติดต่อเกิดขึ้นในโรงเรียน ๗.จัดน้ำดื่ม น้ำใช้ให้ปลอดภัยรวมทั้งระบบกักเก็บน้ำและระบบการจ่ายน้ำให้ถูกสุขอนามัย ๘. มีส่วนที่ถูกต้องสุขอนามัย ๙.มีอุปกรณ์และสถานที่สำหรับล้างมือ และให้ความรู้ในการล้างมือของนักเรียนอย่างถูกวิธี ๑๐.ควบคุมความสะอาดในการปรุงและจำหน่ายอาหารให้ถูกสุขลักษณะ ๑๑.จัดสถานที่และบริเวณสถานศึกษาให้ถูกสุขลักษณะ	๑.ผู้บริหารโรงเรียน ๒.ครูประจำชั้น ๓.นักการภารโรง
ด้านสัตว์มีพิษ	๑.จัดสภาพแวดล้อมให้สะอาดร่มรื่น ตัดแต่งกิ่งไม้ กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษเพื่อไม่มีความปลอดภัยแก่นักเรียน ๒.ให้ความรู้แก่ครู บุคลากร และนักเรียนเกี่ยวกับสัตว์มีพิษ ตลอดจนวิธีการป้องกันและปฐมพยาบาลเบื้องต้นกรณีได้รับพิษ ๓.จัดทำป้ายเตือนภัยจากสัตว์มีพิษในบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยง เช่น บริเวณรั้วสถานศึกษา ต้นไม้ใหญ่ ซึ่งมักจะเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษเบื้องต้น ๔.ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ เช่น กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ๕.จัดเตรียมอุปกรณ์และเวชภัณฑ์ในการปฐมพยาบาล กรณีที่ได้รับพิษจากสัตว์มีพิษ ๖.จัดทำแผนฉุกเฉินและการฝึกซ้อม โดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑.ผู้บริหารโรงเรียน ๒.ครูประจำชั้น ๓.นักการภารโรง

สาเหตุ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
ภัยบุคคล ๑. ครูกับนักเรียน	๑.โรงเรียนและสถานศึกษาทุกแห่งกำหนดระเบียบว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนร่วมกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองโดยไม่ขัดแย้งกับกฎกระทรวง หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒.สถานศึกษาจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองประจำปี อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อทำความเข้าใจและหารือข้อตกลงร่วมกัน เรื่องการลงโทษนักเรียนสามารถทำได้ แต่ต้องไม่เกินกว่าเหตุ และให้สถานศึกษาทำหนังสือแจ้งความประพฤติของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบพร้อมกับหาแนวทางแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน ๓.ให้สถานศึกษาเชิญนักจิตแพทย์มาสร้างความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมของนักเรียน พฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนย่อมแตกต่างกันออกไปจากสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และการอบรมเลี้ยงดู ๔.ให้ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับติดตามไม่ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาลงโทษนักเรียนด้วยวิธีความรุนแรง หรือแบบกลั่นแกล้ง ความโกรธ หรือความพยาบาท โดยคำนึงถึงอายุของนักเรียน และความร้ายแรงของพฤติกรรมประกอบการลงโทษ เพื่อที่จะแก่นิสัยความประพฤติที่ไม่ดีของนักเรียน ในกรณีลงโทษนักเรียนที่มีความประพฤติผิด กฎระเบียบ ต้องทำหนังสือแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนทราบพร้อมระบุเหตุและการลงโทษการกระทำความผิดโดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ๕.สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินสภาวะทางอารมณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำปี อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง พร้อมรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ ๖.กรณีเกิดเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์ขึ้นในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรายงานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ได้รับทราบโดยเร็ว	

สาเหตุ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
๒.ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากับบุคคลภายนอก	๑.ให้ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมเพื่อวางแผนแนวทางการทำงานร่วมกันกับชุมชน โดยเครือข่ายภาคประชาชน ผู้ปกครองท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ๒.กำหนดมาตรการกรณีเกิดความขัดแย้งในเรื่องเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาซึ่งเกิดจากบุคลากรในสังกัดสถานศึกษา การจัดการความขัดแย้งควรดำเนินการโดยร่วมกันกับเครือข่ายภาคประชาชน ผู้ปกครองท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสื่อกลางในการจัดการ ๓.สถานศึกษาจัดกิจกรรมสัมพันธ์ขึ้นโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ๔.กรณีเกิดความขัดแย้งขึ้น ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่าตนเองเป็นคู่ขัดแย้งกับผู้ใด ต้องแจ้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับทราบ เพื่อผู้บริหารสถานศึกษาจะได้ดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่อไป และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ	
๓. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	๑.ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทราบข้อมูลของผู้ใต้บังคับบัญชา เช่น สถานะภาพ ที่อยู่อาศัย ฯลฯ ๒.กำหนดบทบาทของแต่ละคนให้ชัดเจนขึ้น จะได้รู้ว่าแต่ละคนในองค์กร มีหน้าที่อะไรกันบ้าง แบ่งให้ทราบและชัดเจน ๓.กำหนดหลักปฏิบัติพื้นฐานร่วมกัน คือเป็นกฎขั้นต้น เช่น เวลามีความขัดแย้งเกิดขึ้น ห้ามโยนความขัดแย้งนี้ให้บุคคลอื่น ต้องนำเรื่องแจ้งให้ผู้บริหารสถานศึกษารับทราบ และคู่ขัดแย้งต้องไม่หาพวกเพื่อกำลังเสริม หากเกิดปัญหาแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาต้องไม่ปล่อยทิ้งไว้นาน ต้องแก้ไขให้เสร็จโดยเร็ว อย่าทิ้งไว้นานจนเกิดปัญหาเรื้อรัง หากไม่สามารถแก้ไขได้ในระดับโรงเรียนต้องรายงานให้สำนักงานเขตพื้นที่ได้รับทราบเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร็ว ๔.จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ภายในองค์กร อย่างต่อเนื่อง โดยเน้นกิจกรรมสร้างความสามัคคี	